

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisli se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NARODNO SKUPŠČINO ČAKAJO TEŽKE NALOGE

Rešiti bo morala važna vprašanja in se v prvi vrsti posvetiti perečim gospodarskim problemom — Najvažnejša je revizija davčnega sistema

Beograd, 12. novembra. M. Kot posledica izida nedeljskih volitev se narekuje bodoči Narodni skupščini kot prva skrb rešitev najvažnejših gospodarskih problemov. Od tega je odvisen gospodarski, kulturni in socialni napredek naroda. Narodno predstavništvo bo moralo v prvi vrsti urediti razmerje kmetijskega stanu, ki predstavlja pretežno večino našega naroda do ostalih gospodarskih panog.

Kot prva in najvažnejša naloga, s katero se bo morala baviti Narodna skupščina, se sama po sebi narekuje revizija celokupnega davčnega sistema, ki bo obstajala v tem, da se pravilneje in pravičnejše razdeli davčna obremenitev. V zvezi s tem bodo ukinjene vse one davke, ki so bile uvedene kot posledica prehodnih nužnih potreb, ki pa danes več ali manj izginejo.

Kar se tiče socialne zakonodaje, bo obstajala prva naloga Narodne skupščine v tem, da uredi vprašanje socialnega varovanja, ki sloni na najmodernejši zakonodaji, ne samo za delavca in name-

ščena, marveč tudi za kmeta in obrtnika. Predvideno je tudi intenzivno delo na povzdigi splošne prosvete in kulture. To so najnujnejše in najglavnejše naloge, ki čakajo vlado in Narodno skupščino.

Vsi ti posli, ki jih narekuje sedanje stanje v državi, pa se morajo izvršiti v duhu narodne solidarnosti, ki je doživela pri nedeljskih volitvah tako sijajno manifestacijo.

Glavno delo nove Narodne skupščine bo na gospodarskem polju. Treba je izdelati točen gospodarski program, ki bo omogočal sistematično delo za povzdigo našega gospodarstva in splošnega narodnega blagostanja. Dosedaj smo bili na gospodarskem polju takorekoč odvisni od milosti božje, od dobre letine in od posameznih strank, ki so skušale, kadar so bile na oblasti, zastopati samo svoje kraje. Temu mora biti sedaj konec. Na podlagi podrobnega gospodarskega programa bo treba nanovo urediti naše trgovinske odnose do drugih držav in spraviti naše interese v

sklad s svetovnim gospodarskim položajem. Gospodarsko delo bo mogel pospeševati tudi v ustavi predvideni gospodarski svet, ki ga bo treba čimprej poklicati v življenje.

Niž manj važne naloge čakajo Narodno skupščino na kulturnem polju. Tudi tu je treba marsikaj urediti in usmeriti celokupno vzgojo mladine v državnem in nacionalnem duhu. Ogromno dela čaka na socialnem polju. Poleg delavca je treba tudi kmetu in obrtniku ter poljskemu delavcu osigurati življenje za starost, bolezen in onemoglost.

Možje, ki jim je narod 8. novembra poveril svoje zaupanje, upravičujejo nado, da bodo narodni poslanci krepko zavihali rokave in se lotili ogromnega dela. Rešeni strankarskih spon in lokalnih ozirov bodo mogli neovirano delati za blagor splošnosti in baš ta okolnost utrjuje prepričanje, da bo nova Narodna skupščina skupno s senatom, ki ga bomo še izvolili, uspešno vršila svojo veliko in odgovorno nalogo.

Proglasitev avtonomne mukdenske province

Krvavi izgredi v Tientsinu — Pred novo ofenzivo v severni Mandžuriji — Japonska kupuje blago v Ameriki

London, 12. novembra. Mukden je bil v prisotnosti japonskih častnikov proglašen za avtonomno provinco. Za guvernerja je bil imenovan general Juančinkaj. Šef generalnega štaba japonske vojske v Mandžuriji je čestital guvernerju v imenu Japonske.

Peking, 12. nov. Japonska prizadevanja imajo namen doseči, da bi se osnovala v Mandžuriji avtonomna vlada, ki bi bila njej naklonjena. V zasedenih krajih so bili občiniki in železniški upravniki odlojeni japonski instruktorji, ki skušajo vplivati z vsemi sredstvi na razpoloženje Kitajcev. Ker so Japonci zaplenili dohodek carin in davka na sol, je kitajskim po veljnikom onemogočeno plačevati moštvo. Japonci upajo, da bodo kitajske čete, ki so v zadnjih letih pogosto menjale svoje poveljnike, ker so se napadali med seboj, končno prešli h kakemu poveljniku, ki bo naklonjen japonskim stremljenjem.

Tientsin, 12. nov. Položaj je zelo napet. Prebivalstvo je prevzel velik strah, zlasti, ker je večeraj okrog 200 ljudi napadlo univerzo. Prišlo je do krvavih spopadov s kitajsko policijo, ki do jutra ni mogla razgnati oboroženih kitajskih demonstratorov.

London, 12. nov. Po poročilih iz Pekinga je bila predvečernja noč v Tientsinu zelo nemirna in krvava. Borbe med oboroženimi Kitajci in kitajsko policijo so trajale vso noč. Vsi inozemski konzuli so bili alarmirani. Aranzirani so bili za stražo posebni francoski in ameriški oddelki. Francoski stražniki so zaščitili tudi katoliško cerkev.

Peking, 12. novembra. V ponedeljek se je v Pekingu dogodil zelo razburljiv dogodek. Ob 2. zjutraj sta eksplodirali v bližini dekliske šole metodistov 2 bombi, ki sta po ugotovitvah kitajske policije prišli iz japonske koncesije. Ob 3. zjutraj je japonski oklopni avtomobil zapustil japonsko koncesijo ter se je po kratkem streljanju s kitajsko policijo zopet vrnil.

London, 12. novembra. Za nocojšnjo noč pričakujejo v Tientsinu nove boje. 20 tisoč regularnih kitajskih čet je obkolilo japonsko koncesijo ter pripravljajo odločilen napad. V okolici koncesije je že prišlo do krvavih poccstnih bojev. Položaj Japoncev v koncesiji je zelo kritičen, ker imajo proti kitajski vojski na razpolago le 600 mož.

Sanghaj, 12. nov. Po vesteh iz Mukdena je prišlo večeraj pri Hajhenu v bližini mosta preko reke Noni do hudih bojev. V katerih so imeli kitajske čete večje izgube. Število mrtvih cenijo na kitajski strani na 600, dočim so se morale znatno slabše japonske čete umakniti 7 milj južno od mostu. Japonsko vrhovno poveljstvo je odpisalo nova ojačenja ter koncentrirala

svoje čete za nov napad na most. Domnevajo, da je cilj japonskih operacij mesto Cickar, ki ga ima zasedenega kitajski general Ma.

Zeneva, 12. nov. Društvo narodov je prejelo japonska poročila, po katerih so Kitajci zbrali v severni Mandžuriji v okolici Ančigančija nad 20.000 mož s topništvom. Japonska je opozorila Društvo narodov na nevarnost položaja, ki bi mogel nastati, če bi te čete započele vojaške operacije v zavestni si svoje številčne premoči.

Washington, 12. nov. Japonski poslanik je večeraj ponovno posetil državnega tajnika za zunanje zadeve Stimsona in mu obrazložil stališče japonske vlade. Japonska je načelno za ureditev mandžurskega spora. Po načelih miru pa zahteva, naj Kitajska izpolni obveznosti, ki jih je prevzela z dosedanjimi pogodbami, preden se japonske čete umaknejo iz Mandžurije.

Washington, 12. nov. Vlada Zedinjenih držav še vedno upa, da bo mogoče pregovoriti Kitajsko in Japonsko za ureditev spora z direktnimi pogajanjimi. Pripravljajo se nova navodila za posredovanje pri japonski in kitajski vladi, od katerih se bo nujno zahtevala ustavitve sovražnosti in umik čet iz spornega področja. Pogoji Kelloggovega pakta in pogodbe devetih držav, ki jamčijo integriteto Kitajske, se bodo v demaršah pri kitajski in japonski vladi vnovič poudarili.

Tokio, 12. novembra. Zaradi vedno resnejšega položaja v Mandžuriji, so odpluli 4 torpedni rušilci iz Hure v Port Artur. Krizarka »Yacuboe« je iz Yokosuka odplula v Saseho, kjer bo čakala nadaljnja povelja. S pristankom mikada je bilo izdano povelje, da bo mešana brigada iz Hinokakija v severnem Japonskem odšla v Mandžurijo, da stopi na mesto mešane brigade, ki je odšla 19. septembra iz Koreje.

London, 12. nov. Dopisnik lista »Morningpost« je iz Washingtona poslal vest, da ima Japonska namero kupiti Mandžurijo od Kitajske. Na Walstreetu je položaj neizpremenjen. Hausse traja dalje. Porast vrednosti blaga je na borzah prav tak kakor l. 1914. Japonska je naročila velike količine blaga in vee kaže, da se pripravlja na vojno. Zedinjene države se bodo spričo tega znašle v zagati, če DN proglasi gospodarski bojkot proti Japonci. Tedaj se bo morala washingtonska vlada odpovedati sodelovanju z DN, ker ji Japonska naročila vsakakor donajajo mnogo večje konkretne koristi.

Madrid, 12. nov. Zunanji minister Lerroux bo odpotoval v Pariz, kjer se bo udeležil izrednega zasedanja sveta Društva narodov, ki bo odprto v nedeljo dne 16. t. m.

Pred odločilno bitko

London, 12. novembra. g. Po zadnjih vesteh iz Mandžurije se položaj poostreje od ure do ure. Situacija je izredno kritična. Zdi se, da pripravljata general Ma že za prihodnji čas generalno ofenzivo proti japonskim četam. Koncentracija čet se nadaljuje. Neuprenehoma odhajajo ojačenja na bojišča.

Obsedno stanje v Pekingu

London, 12. novembra. g. Danes pri spele vesti iz Pekinga pravijo, da je nervoznost dosegla višek. Oblasti so nad Pekingom proglasile obsedno stanje, ker se pričakuje resni nemiri.

Kuga na Kitajskem

London, 11. novembra AA. V kitajskih pokrajinah Honan, Canse in Čezi se je pojavila nevarna epidemija kuge. Na sto tisoče ljudi je zbolelo. Doselej je 15.000 ljudi podleglo epidemiji.

Bombni atentat na italijanski konzulat v Ameriki

New York, 12. nov. Neznani storilci so izvršili na hišo italijanskega podkonzula v Scrantonu bombni atentat. Trinadstropno poslopje je bilo popolnoma uničeno. Podkonzul Tisca in njegova žena sta bila pokopana pod ruševinami, vendar pa sta bila le lahko ranjena.

Dijaški nemiri v Mehiki

Pariz, 12. novembra. AA. Po vesteh iz Valladolida v Mehiki je prišlo tamka! do velikih nemirov med katoliškimi dijaši in dijakmi, člani vseučiliške federacije. Najprvo so se dijakci poprli v poslopju vseučilišča, nato pa so bili neredi po ulicah. Več oseb je bilo ranjenih. Rektor je zaprl univerzo in prekinil predavanja. Tudi srednje šole so morali zapreti.

Predsednik pruskega deželnega zbora umrl

Berlin, 12. novembra. AA. Snoči je preminul predsednik pruskega deželnega zbora Bartels. Pokojnik je bil socialni demokrat in je delj časa boležal. Naposled se je njegovi boleznj pridružil vnetje trebušne mrene. Operacija je bila zaman.

Nemške vojne ladje prodajajo kot staro železo

Kiel, 12. novembra. AA. Tu so prodali kot staro železo topničarko Panther. Železo je kupila neka tvrdka iz Frankfurta za 37.262 mark. Topničarka je igrala svoj čas veliko vlogo in je zaslovela s svojim takozvanim »Pantherskim skokom« v Agadir.

Odgoditev volitev v Rusiji

Moskva, 12. novembra. Centralni izvršni komite Sovjetske unije je glede na predloge posameznih republik in glede na dejstvo, da so zaključene volitve v sovjetske v l. 1931., sklenil da se odgodi volitve v vaške in mestne sovjetse in sklicanje kongresa sovjetov na prihodnje leto.

Nemčija rešuje Sovjetsko Rusijo

Važna gospodarska pogajanja v Berlinu -- Rusija bi rada dobila neke vrste monopol na nemški uvoz -- Rusija proti preferenčnemu sistemu

Berlin, 12. novembra. d. V Berlinu se mudi že 10 dni namestnik predsednika ruskega sovjeta za narodno gospodarstvo Pjatakov, o katerem poroča »Berliner Tageblatt«, da se pogaja z merodajnimi nemškimi krogi o možnosti aktiviranja za Rusijo izredno pasivne trgovinske bilance z Nemčijo. Na ruski strani se je namreč izrazila želja, da bi se dvignil izvoz v Nemčijo s kontingenčnim, kar pomeni neke vrste jamstvo za odvzem gotovega kontingenta, pre-

ko tega pa obveznost ruskega monopola zunanje trgovine za dejansko dobavo važnih sirovin Nemčiji. Rusija pripisuje posebno važnost povečanju izvoza nekaterih svojih proizvodov na veliko, kakor n. pr. žita. Povsem naravno bo igralo pri nemško - ruskih pogajanjih vlogo tudi vprašanje ruskega pristanka na dogovor o carinskih preferencah, ki je bil sklenjen med Nemčijo na eni strani ter Rumunijo in Madžarsko na drugi strani, ki pa še ni uveljavljen.

Na morju divjajo hudi viharji

Morje je tako razburkano, da je poplavlilo mnogo obrežnih mest. Mnogo parnikov je v nevarnosti, da se potope

Pariz, 12. nov. Na Oceanu divjajo že več dni hudi viharji. Morje je tako razburkano, da ladje ne morejo iz luk, vse ladje, ki jih je neurje zasačilo na odprtem morju, pa kličejo na pomoč. Grški parnik »Georgius« in neki italijanski parnik sta v nevarnosti, da se potopita. Skušali so jima poslati pomoč, vendar pa so se morale pomožne ladje zaradi prehudega viharja vrniti. Tudi v Rokavskem prelivu je ves promet ustavljen. Mnogo pristaniških mest je poplavljenih. Veliko ribiških čolnov se je potopilo.

London, 12. novembra. AA. Včeraj je divjal v Rokavskem prelivu nenavadno silen vihar. V Hastingsu so morali zaradi tega odpovedati proslavo obletnice premirja. V nekaterih krajih je dosegel vihar 70 milj hitrosti na uro. Morje je poplavlilo več obrežnih mest, med njimi Portsmouth in Folkestone. Ceste so polne ruševin. Na otoku Wight je morje porušilo obrambne nasipe in več hiš. Najhuje je pa divjal vihar med Eastburnom in Folkestonom.

kjer je morje v zadnjih stoletjih odplavilo več štirjaskih milj ozemlja. Včeraj je morje pri Shinglu poplavlilo obal 30 čevljev visoko in porušilo več hiš. Veliko družin je ostalo brez strehe. Reka Temza je visoko narasla, vendar ni napravila nobene škode.

Madrid, 12. novembra. AA. Iz Lacomie v Španiji poročajo, da se je grški parnik »Georgius« najbrže potopil »Georgius« je včeraj dajal signale za pomoč, ker je zašel v veliko nevihto. Neki francoski parnik je rešil 6 mornarjev, ki so bili v rešilnem čolnu. Mnogo drugih parnikov je v nevarnosti, da se potope ter neprestano kličejo na pomoč.

New York, 12. nov. Obalni parnik »Baden-Baden«, ki je bil last Costarice, vendar pa ga je uporabljala hamburška južnoameriška plovnica, se je na obali Kolumbije potopil. Dva parnika sta odšla na kraj nesreče na pomoč, vendar nista našla o nesrečencih nobenega sledu več.

Pogoji za stabilizacijo funta

London, 12. nov. Sir Walert Layton se bavi v »News Chronicle« s stabilizacijo funta. Kot prvi in nujni pogoj za to smatra Layton rešitev vprašanja vojnih dolgov in reparacij. Dokler ne bo to rešeno, se ne more skleniti sporazum o rešitvi komercialne zadolžitve Nemčije in toliko časa se tudi ne more ugovoriti, ali je večji del evropskih bank zmožen plačati. Dva nadaljnja pogoja za stabilizacijo funta sta določitev skupne valutne politike raznih centralnih emisijskih bank in znižanje carin v evropskih državah.

Vzrok Lundborgove smrti

Stockholm, 12. novembra. AA. Poročilo vladne preiskovalne komisije o smrti znamenitega polarnega raziskovalca Lundborga pravi, da je letalsko katastrofo zakrivil letalski poveljnik Amundson. Poročilo ugotavlja nadalje, da je odrekel angleški motor letala, s katerim je letel Lundborg. Končno pravi, da švedske tvornice letal pri tej katastrofi niso prizadete.

Kerenski o sedanji Rusiji

London, 12. novembra. Bivši ruski diktator Kerenski je imel večeraj v izbranem krogu predavanje, v katerem je ostro napadel politiko sedanje sovjetskega režima in svaril inozemstvo, naj ne podpira z dovoljevanjem kreditov Stalina pri izvedbi petletnega gospodarskega načrta.

Omejitev za poslovanje inozemcev v Franciji

Pariz, 12. novembra. Zaradi omejitve brezposelnosti je vložil poslanec Lambert v zbornici predlog, ki zahteva novo ureditev določb o zaposlitvi inozemskih delovnih moči v trgovskih podjetjih. Najvažnejše v tem predlogu je zahteva, da inozemcev v francoskih podjetjih ne sme biti nad 10% vsega delavstva.

Aretacija rumunskega bančnika v Parizu

Pariz, 12. novembra. č. Tu so aretirali 45 let starega rumunskega bančnika N. Bercovicija, ki so ga rumunske oblasti obtožile, da je svoje klijente oškodoval za 3 milijone lejev na ta način, da je njih vloge in depozite zapravil s slabimi spekulacijami na borzi. Poleg tega je svojemu bratu dal velike kredite, čeprav je vedel, da jih nikoli ne bo mogel vrniti. Aretirani bančir bo izročen rumunskim oblastem.

Po nesrečnem naključju se je obesil

Beograd, 12. novembra. p. Po nesrečnem naključju se je danes popoldne obesil na domu svojih staršev 11-letni dijak gimnazije Aleksander Tajčić. Igral se je na podstrešju ter je na neki tram napravil zanko, da bi obesil neko gugalnico. Ko je hotel pričvrstiti na zanko drog, je padel s stola tako nesrečno, da je z glavo obvisel v zanki. Ker ni mogel klicati na pomoč, nesreče nihče ni opazil. Ko so ga našli, je bil že mrtev.

Gradnja nove bolnišnice in medicinske klinike v Zagrebu

Zagreb, 12. novembra. č. Danes dopolne je bila seja uprave zakl. bolnice, kate- re so se udeležili tudi zastopniki medicinske fakultete. Na seji so razpravljali o gradnji nove bolnišnice in medicinske klinike. Sklenili so poveriti gradnjo arhitektu Tiettmannu iz Düsseldorfa, ki za svoj načrt dobi prvo nagrado. Zahtevali pa bodo, da si izbere jugoslovenskega kompnjona. Druge pogoje o gradnji sami mu bodo stavili, ko pride v Zagreb.

Max Pallenberg
kot
Dober grešnik
Režija
Fritz Hartner

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2264.98 — 2271.82, Bruselj 784.29 — 786.65, Curih 1098.45 — 1101.75, London 209.39 — 216.89, Newyork 5600.63 — 5617.63, Pariz 166.52 — 167.02, Trst 287.70 — 293.70.

INOZEMSKA BORZE.

Curih. Beograd 9.10, Pariz 20.12, London 19.37½, Newyork 511.75, Bruselj 71.40, Milan 26.47½, Madrid 44.70, Amsterdam 206.20, Berlin 120.70, Dunaj 71.50, Sofija 3.71, Praga 15.16, Varšava 57.45, Budimpešta 90.02½, Bukarešta 3.05.

Holandsko-jugoslovenska trgovska zbornica

Poročilo o delovanju v prvem poslovnem letu — Holandska razstava živine v Jugoslaviji

V petek, 6. t. m., se je vršila v Rotterdamu zaključna seja upravnega odbora holandsko-jugoslovenske trgovske zbornice pod predsedstvom znanega prijatelja Jugoslavije konzula H. H. van Dama. Seji je prisostvoval tudi začasni predsednik, pooblaščen minister in poslanik dr. M. Stražnički. Na dnevnem redu je bilo poročilo o delovanju mešane zbornice v prvem poslovnem letu.

Konzul H. H. van Dam

Predsednik je najprej sporočil žalostno vest o nenadni smrti zaslužnega člana upravnega odbora zbornice, ravnatelja T. H. van Hattuma, ki se je energično zavzemal za delo mešane zbornice in je hotel ustanoviti stalno pomorsko zvezo med Holandijo in jugoslovenskimi pristanišči s holandskim kapitalom in sicer kot ravnatelj holandske parobrodne družbe N. V. Stoomvaart Mij. Nederlandsche Lloyd v Rotterdamu. Potem je prebral poročilo o delovanju zbornice v prvem poslovnem letu, ki je iz nje razvidno, da je dobila 15. avgusta 1930 ustanovljena zbornica kraljevo sankcijo 23. decembra 1930. Z njeno podporo je bil izdan propagandistični list »Jugoslavie« pod uredništvom g. G. V. Pavlovic, bogat na aktualnem gradivu. Lani v novembru in decembru je bila prirejena v Rotterdamu vinska, v Amsterdamu pa vinska in sadna razstava. Te razstave so dosegle velik uspeh in ugledile so izvoznikom pot za nadaljnje delo na holandskem trgu. Zbornica je dala s svojo vlogo na trgovsko ministrstvo inicijativo, da se prouči vprašanje uvedbe stalne parobrodne zveze jugoslovenskih pristanišč s severozapadnimi pristanišči Evrope. Temu predlogu so se pridružile trgovske zbornice Zagreb - Sušak, Split in Dubrovnik. Na povabilo zbornice je priredil letos v februarju znani jugoslovski gospodarski strokovnjak dr. Slavko Sečurov v Rotterdamu in Amsterdamu dvojne uspešnih gospodarsko-finančnih predavanj. V aprilu je priredila zbornica zelo uspešno razstavo holandskega cvetja v Zagrebu in s tem v zvezi tri predavanja o Holandski (Zagreb - Beograd). Razstavo cvetja je počastila s svojim visokim posetom tudi pokroviteljica razstave Nj.

Vel. kraljica Marija. Holandska vlada je bila oficijelno zastopana na razstavi. Zbornico so zastopali v Zagrebu trije člani njene uprave. V zvezi s to razstavo je bilo organizirano 14 dnevno potovanje holandskih novinarjev po Jugoslaviji s podporo Centralnega presbitorja v Beogradu. Ekspedicijska je rodila bogate sadove. V septembru je bila prirejena na velesejmu v Utrechtu manjša propagandistična razstava s podporo častnega predsednika ministra dr. Stražničkega in zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Razstava je dosegla velik uspeh tako v turističnem kakor tudi v gospodarskem pogledu.

Zbornica je intervenirala pri finančnem ministrstvu, da se temeljito reorganizira kupovanje tobaka direktije monopolov v Amsterdamu, ker je sedanji sistem drag in nepraktičen, da se izdajo novčanice po 5000 in 10.000 Din v svrhu lažjih izplačil sezonskega izvoznega blaga, da se otvori v važnejših središčih izvoza sadja med sezono provizorični denarni zavodi, kjer jih še ni, v svrhu lažje manipulacije večjih izplačil in končno da se likvidira vprašanje črne liste holandskih imetnikov srbskih obveznic, ki iz kakršnegakoli razloga po versailski mirovni pogodbi ne morejo priti do izplačila. To še nereseno vprašanje izključuje Jugoslavijo od samostojnih transakcij finančnega značaja na holandskem tržišču.

Zbornica je intervenirala v več sto primerih med uvozniki in izvozniki obeh kraljevin z dobrim uspehom. Poslovanje zbornice kot informativnega organa na Holandskem samem je izredno naraslo, tako da je zbornica v smislu pravil kooptirala v upravni odbor gg. ravnatelja DNJ Coen Rahdera, G. Kortbals-Altesa ter urednika dr. M. de Vriesa iz Amsterdama. Razširjen je bil tudi permanentni jugoslovski odbor z gg. generalnim ravnateljem in konzulom Aleksandrom Ehrmannom iz Zagreba ter Stevanom C. Coenom, izvoznikom iz Beograda.

Za zasluge za zbornično delovanje sta bila izvoljena za častna člana šef zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu dr. Juraj Tomičić in direktor »Jugoslovenskega Lloyd« v Zagrebu Jozo Lakatoš. Predsednik je potem pozdravil častnega predsednika dr. Stražničkega, ki je sprejel poročilo na znanje. Minister dr. Stražnički se je v toplih besedah zahvalil predsedniku in odboru za izkazano mu zaupanje in izvolitvijo za častnega predsednika, naglašajoč slavne tradicije in vrline holandskega naroda. Besede ministra dr. Stražničkega je sprejel upravni odbor z velikim odobravanjem. Častni predsednik se je udeležil debate skoraj v vseh točkah dnevnega reda, kar je sprejel odbor z zadovoljstvom, saj je našel v njem ne samo formalnega diplomatskega predstavnika in zagovornika, temveč tudi aktivnega sodelavca z bogatimi izkušnjami in temeljitim poznavanjem predmeta.

Sključeno je bilo, da se bo vršila v marcu prihodnjega leta glavna letna skupščina v Amsterdamu. Na programu za prihodnje leto je razstava holandske živine v Jugoslaviji.

prešičev od poletja do jeseni tudi zvišala. Mesarji so prinesli seboj tudi originalen listek, na katerega je policijski organ pri poskusnem tehtanju beležil številke, ki se pa ne vjemajo s številkami v prijavi. V prijavi so namreč številke znatno višje, kar račun popolnoma izpremeni v škodo mesarjev. Tudi je v prijavi naveden skupček za drobovino, ki pa odpade, ker prekajevalci kupujejo prešiče že očističene in torej brez drobovine. Že na prvi pogled policijske kalkulacije so mesarji izjavili, da je več točk popolnoma zmotnih in so za to svojo trditve ponudili tudi dokaze.

Ker se je sodnik preveril o potrebi, da morajo obtoženi proučiti policijske kalkulacije in sestaviti tudi svojo, prav tako pa tudi, da se zaskižuje priče in izvedenci, je razpravo preložil za nedoločen čas.

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730

Garry Cooper
Pravica jačjega

Drama velike ljubezni iz dobe svetovne vojne!
Ob 4., 1/8. in 9. uri zvečer
Cene 4.— in 6.— Din

Max Pallenberg — defraudant

Max Pallenberg je zdaj nedvomno največji komik sveta. Njegov prvi zvočni film »Dobri grešnik« nam jasno pravi o tem.

Max Pallenberg je — defraudant, velik defraudant, ki je poneveril vsote, o katerih mislite, da so popolnoma nemogoče. Ampak, — ne v resnici, temveč samo v filmu »Dobri grešnik«.

Dolgo niso mogli pregovoriti Pallenberga, da bi se odločil za film, dokler ni prišla nova doba v kinematografiji, ki je prinesla zvočni film. Sedaj je mogel pokazati Pallenberg svoje veliko znanje in svo moč svojega igralskega talenta. Berlinska filmska industrija Allianz ga je angažirala za svoj film »Dobri grešnik«, ki ga je režiral sloviti nemški karakterni igralec Fritz Kortner.

V tem filmu pa vidimo kar tri debutante: Pallenberga, Kortnerja in Fritz Grümbea, znanega in slovečega dunajskega humorista. Ne samo nemška, temveč sploh vsa filmska javnost je sprejela ta film z velikim navdušenjem, kajti Pallenberg je bil doslej popularen na gledaliških deskah in so njegovo igranje občudovali že milijoni ljudi.

V zadnjem času pa je prodrlo ime Maxa Pallenberga v javnost tudi radi neke afere z Amsel banko v Amsterdamu. V tej banki je imel Pallenberg naloženih 200.000 dolarčkov, a njegova žena, znana operetna diva Fritz Masary — 100.000. Oba sta prav nemilo napadla barona Rotschilda, predsednika banke Anstalt radi njegovega propada, ker izgubila celih 300.000 dolarjev. Pallenberg je bil tako jezen, da je zagrozil Rotschildu, da bo napisal gledališki komad »Rotschild in njegova banka«, v katerem bo igral vloga Rotschilda. Ne ve se, v koliko je Pallenbergova grožnja imela uspeh, — znano je samo, da se je Pallenberg pomiril in ne napada več barona Rotschilda. Zlobni jeziki pa celo trdijo, da se je ta afera srečno iztekla — za Pallenberga.

No, vas bolj zanima Pallenberg v vlogi višjega knjigovodje Pichlerja, ki jo igra v filmu »Dobri grešnik« — in tega bomo videli že dni v Elitnem kinu Matica.

Zvočni kino Ideal

Vesela zgodba iz vsakdanjega malomeščanskega življenja!
Za smeh in zabavo!

Ples v srečo

Fred Döderlein
Ilse Stobra

Novo! Prvič v Ljubljani!
Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. zvečer

Nehvaležnost plačilo sveta

Ljubljana, 12. novembra. O tem se je pripravila železničarjeva vdova Jospina Noč, stanujoča v Zgornji šiški 41. Pri njej je namreč stanoval 39-letni Frederik Grossmann, ki je brez pravega poklica, a se rad izdaja za časopisnega poročevalca. Že delj časa je bil brez posla in zaslužka, pa se je vdova naveličala dajati mu zastojno hrano in stanovanje. Odpovedala mu je oboje in ga odslavila. Seveda ni računala z Grossmannovo zlobnostjo. Ta je namreč v njeni odsotnosti v stanovanju povzročil pravočrtno razdejavanje. Z nožem ji je razrezal pernice, tri žimnice in ruže v vrednosti 1000 Din. To mu pa še ni bilo dovolj. Vzel je tintnik ter obrazil s črnilom divan in kup perila ter ji napravil 500 Din škode, nato je razbil umivalnik z zrcalom, toaletno ogledalo, senčnik za električno svetiljko, uro budilko, tri stenske slike in več drugih stvari. Potem je razbil omaro in vzel iz nje ženski plašč ter srebrno ovratno veržico. Ko si je temeljito ohladil jezo, je pobegnil ter izgubil brez sledu. Podivjanež je napravil Nočevi 3540 Din škode.

Aleksandrova cesta — naš City

V palači „Viktorija“ bo v kratkem otvorjen velik, moderno opremljen avtomatični bife

Ljubljana, 12. novembra.

Morda ne vedo niti Ljubljanci, da se jim obetajo na Aleksandrovi cesti vse sladkosti sveta. Promenada sama na sebi pa še nič ne pomeni. Tudi velestne palače, ki so zrastle zadnje čase ob tej cesti, končno niso nič takšnega, da bi se mešanico ne zdelo samo ob sebi umevno. Na velestno pasažo so se že tudi navadili, kot jih tudi več ne vznemirja vrh nebotičnika.

Toda v teh naših velestnih palačah, našem Cityju, se bo koncentriralo pravo velestno življenje. Ljubljancem, ki bi se radi seznanili z značilnostmi in dobrotami velestne, ne bo treba več potovati v drago tujino. Naša velestna pasaža ne zaostaja nič za berlinskimi, gotovo je pa celo lepša, kot so newyorške podzemelske ulice. Kdor bi rad videl moderne trgovske lokale, naj si jih tu ogleda. Razstavljeno blago od elektrotehničnega materiala, preko konfekcije in modnega blaga do cvetlic — vse to si lahko neovirano ogleda ob vsakem vremenu, ne da bi zastal promet kot včasih na naših tesnih trottoirjih. Ne manjka tudi najmodernejših brivnice, tako da se lahko v pasaži ne le preoblečeš, temveč povsem prerodiš od nog do glave.

Doslej so bile te nove palače za meščane prav za prav brez praktičnega pomena, kmalu pa bodo postali povsem odvisni od njih. Čaka nas še mnogo presenečenj, City se nam še ni povsem razodel in Ljubljanci doživijo še marsikatero senzacijo.

V »Viktoriji« ob cesti na desni pasaže se ni odprt velik lokal. Širijo se najfantastičnejše govorice o skrivnostih, ki se pripravljajo za velikimi izložbenimi okni. Nekateri vedo celo povedati, da bo v lokalu predmet večnih sanj nežnega spola — pomlajevalni avtomat.

Če se prikrademo v lokal, res vidimo, da se pripravljajo nekaj posebnega. Že zdaj človek ob prvem pogledu kar osupne, če ni vajen bleksa velestnih lokalov. Takoj opaziš, da vse urejajo po smotrenem, temeljito zasnovanem načrtu. Nad pridobitvami moderne tehnike je opaziti vpliv sodobnega arhitekta. Svetloba, prostornost, premočrnost, lahkostnost nosilnosti — so faktorji, ki tvorijo slog te notranje arhitekture. Material je seveda ves zlahten: marmor, mahagoni, brušena zrcala. Lokal je velik, 17 m dolg in 7,50 širok.

Pri delu je še mnogo rok. Ponižnega rodu smo, pa bi človek mislil najbrž, da so delavci in obrtniki tuji. Zato si še tem bolj prijetno presenečen, ko ti povedo, da opremljajo lokal po načrtu našega mladega ing. arhitekta Kosa, trdke so pa vse domače. Kamnoseško podjetje Vodnik je izdelalo krasno marmornato oblogo, kamen je domač, z Lesnega brda. Kdor misli, da je naš marmor slabši od italijanskega, naj si ga ogleda v tem lokalu, pa se bo prepiral, da je naš kamen zlahten ter dragocen tako, da bi si tudi tuji obilnili prste za njim, če bi ga poznali. Steklarska dela so v rokah trdke Klein, izredno fini mizarski izdelki so obstenske vitrine iz mahagonija trdke Erman in Arhar iz St. Vida, tla je tlakovalo s keramičnimi ploščami podjetje »Material«, vodovodno instalacijo izvršuje trdka Ecker, električno Verbaš, ključavničarska dela Webel, lesene dele pulov mizarsko podjetje Praprotnik, mahagonijeve stene, ki ločijo pripravilnicke za vse sladkosti, ki se bodo nudile v lokalu od ostalega prostora, je pa izdelala in postavila Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev. Zrcala je dobavila tovarna »Spectrum«, plinske instalacije pa izvršuje mestna plinarina.

Tako vidimo, da je vse delo v domačih rokah, katerih izdelki po spretnosti in solidnosti še celo prekašajo inozemske, povrh tega so pa naše trdke tudi cenejše ter jih je zaradi tega tudi treba omeniti. Moramo pa omeniti tudi trdke, ki je dala tolikim domačim obrtnikom zaslužka in ki bo Ljubljano prepirala, da tudi sami kaj zmoremo ter da ne zaostajamo za drugimi velestimi glede takšnih lokalov.

Nedavno je bila razpisana nagrada za najprimernejše ime nekega modernega avtomatičnega bifeja. Trdka je prejela 342 odgovorov. Hotela je, da bi odločili o imenu ljudje, konzumenti, da bi jim bilo ustrezno tudi v tem pogledu, stavila je pa pokoj, da naj bo ime kratko in domače. Prvo nagrado je prejel nekdo iz Ljubljane, ki se še ni oglašil, trdka pa ne ve za njegov natančen naslov.

Torej lokal na Aleksandrovi cesti se bo imenoval »Daj-dam!«, s čimer je povedano toliko kot bi se reklo, daj dinarček in jaz (avtomat) ti dam, kar ti požeji srce. Ker avtomatični bife za Ljubljano ni več nobena novost, saj ga imamo že v Selenburgovi ulici, bi kdo mislil, da še en takšen lokal ni vreden omembe. Toda lokal v »Viktoriji« ni kar tako. Poleg 24 avtomatov za razne poslastice, bo v njem najbrž v doglednem času tudi avtomat za fotografiranje, če ga bo podjetje lahko kupilo pod ugodnimi pogoji. Avtomat bo izdelal fotografijo v 10. minutah. In tudi sicer bo lokal opremljen ter urejen najmoderneje po vseh zahtevah in pridobitvah tehnike za takšne lokale. Podjetje je proučilo takšne najmoderneje lokale v Nemčiji in na Dunaju. Avtomati prispijo iz Lipskega, posamezni deli pa tudi iz Bruslja in od drugod.

Polovica lokala bo prav za prav ameriški bar, na levi bodo avtomati, na desni pa dolga, z marmorjem obložena pult. Takoj pri vходу na desni bo trafika, poleg

blagajna, kjer bodo izdajali nakaznice za delikatese in druga jedila. Potem bo prostor za bratovščino »kofetarce«, vrstile se bodo druge najslajše in najokusnejše delikatese, med katerimi se ne bo manjkalo kranjskih klobas, na koncu v kotu pa bo točilnica najizbranejših vin in izvrstnega piva. Pivo bo pritekalo naravnost iz spodaj ležeče kleti, vino bodo pa hladili s posebno pripravo, vijugasto cevjo, ki bo nameščena v sodu in v kateri bo neprestano krožila voda. V kleti bo tudi moderna kuhinja, v ozadiju glavnega lokala bo pa skrit kotiček za prijatelje dobre kavnice, ki jo radi uživajo skrivaj ter nemoteno.

Lastnika lokala sta brata Zupan, trgovca, ki se na vse načine trudita, da bi Ljubljancem čim bolj presenetila ter zadovoljila, kar se jima bo gotovo posrečilo že pri skorajšnji otvoritvi velestnega bifeja.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sreda, 12. novembra, katoličani: Martin, papež, Avrelij, Kunibert, pravoslavni: 30. oktobra, Stefan.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Vojvoda Reichstadtski.
Kino Dvor: Pravica močnejšega.
Kino Ideal: Ples v srečo.
Jakopičev paviljon: Razstava kiparja Goršeta.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg 12, Ustar, Sv. Petra cesta 78, Hočevar, Lj. VII, Celovška cesta 34.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Cetrtek, 12. novembra: Zaprtro.
Petek, 13. novembra: »Brez tretjega«. A.
Sobota, 14. novembra: Ob 15. uri: »Kralj na Betajnovi«, dijaška predstava; globoko znizane cene. Izven.
ob 20: »Dve nevesti«. Izven, znizane cene.
Nedelja, 15. novembra: Ob 15. uri »Veste«. Izven, znizane cene.
Ponedeljek, 16. novembra: »Dve nevesti«. Red D.

Begovičeva drama »Brez tretjega« se ponovi v petek 13. t. m. za abonma reda A. Edini vlogi igra ga Mira Danilova in g. Levor. Režiser prof. Šest.
Dijavstvo in ostalo občinstvo, ki se želi poslužiti globoko znizanih cen, opozarjamo na prvo dijaško predstavo v letošnji sezoni. Vpizori se v soboto ob 15. uri v dramskem gledališču Camkarjeva drama »Kralj na Betajnovi« v režiji g. Cirila Debeve. Zasedba običajna. Cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20.

Cetrtek, 12. novembra: »Damski loveci«, »Car se da fotografirati«. Red E.
Petek, 13. novembra: Zaprtro.
Sobota, 14. novembra: »Aida«. Gostuje ga. Vilfan-Kunčeva. Izven.
Nedelja, 15. novembra: Ob 15.: »Madame Butterfly«. Izven, znizane cene.
Ob 20.: »Viktorija« in njen huzar. Izven, znizane cene.
Ponedeljek, 16. novembra: Zaprtro.

Abonenti reda E imajo drevi za svoj abonma dve moderni operni deli Damskega loveca in »Car se da fotografirati«.

Gostovanje gospe Zinke Vilfan-Kunčeve v naši operi. V soboto 14. t. m. poje naslovno vlogo Verdijeve opere »Aida« gospa Zinka Vilfan-Kunčeva, odlična članica zagrebške opere. Radamesa poje prvič na našem odru naš novi tenorist g. Ivič. Dirigent kapelnik Neffat. Predstava je izven abonmana.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 12. oktobra.

Pokvarjeni policijski avtomob se ni poravnjen in za prevoz jetnikov je moral zopet v akcijo »Zeleni Henrik«, ki so ga nedavno vpokojili. Davi je »Henrik« prejel s policije zopet čedno družbo, bilo je več potohuhov, sleparjev in tatov. Med temi je bil tudi brezposelni delavec Mohor Debevc, ki ga je večeraj stražnik aretirjal in ki ga je zasledovala celjska policija, ker je z dvema tovarišema vlomil v prekaževalnico cerkvenika celjske župne cerkve in odnesel več gnjati in drugih dobrot. Menda ima Mohor tudi več drugih grehov na vesti.

Dopoldne so pripeljali na kriminalni urad tudi pet devic štiri so bile venerično okužene in so jih morali najprej poslati v bolnico, ko ozdravijo, jih bodo pa izgnali v pristojne občine ali pa bodo romale v Begunje, da se poboljšajo.

V noči od 9. na 10. t. m. je bilo na Resljevici cest 13 vlomljeno v stanovanje Josipa Skalarja in so tatovi odnesli iz jedilnice denarnico s 500 Din, ključ ročne blagajne in 160 Din, last tam stanujočega Blaža Sobotinčiča, dalje požlačenno cigaretno dozo, polovico srečke državne loterije in par moških rokavic. Skupna škoda znaša 960 Din. — Iz tretjega objekta zgradb Pokojninskega zavoda je bil 9. t. m. tam zaposlenemu delovodji Antonu Žužku ukraden 700 Din vreden trenčkot. Ivanu Družini je bil iz spalnice v Linhartovi ulici 14 ukraden temnorjav suknjič, vreden 400 Din, Stanku Milavcu pa damska zapesna srebrna ura, vredna 200 Din.

Ljubljanski prekaževalci pred sodiščem

Policija je prijavila sodišču 6 prekaževalcev, češ, da navijajo cene Obravnava preložena

Ljubljana, 12. novembra.

Ob času splošne gospodarske krize so naravni pojavi trenja med konzumentom in producentom, da nastajajo boji in padajo tudi nedolžne žrtve. Le redkokoli namreč računamo na to, da mora omejiti svoje vsakdanje izdatke za stanovanje in hrano, če hoče redno izhajati iz denarnem, ki ga ima na razpolago za življenje in zato na eni strani toži producent o premalem dobičku, češ da mu ne omogoča življenja, na drugi strani se pa pritožuje konzument, da je vse predrago, ker si ne more privoščiti tega, kar si je lahko privoščil v rednih razmerah. Tako so nastale razne narobe in zakoni, ki imajo vsi namen pobijati draginjo in varovati konsumenta. Vendar pa zakon varuje tudi producenta, ker mu pri nas dovoljuje 25% maksimalnega dobička.

Naša javnost še ni pozabila na proces proti pekarni, ki so bili ljubljanski in mariborski peki obsojeni zaradi prekoračenja zakona o pobijanju draginje na prav visoke vsote. Šele nekaj mesecev po obsodbi se je pa izkazalo, da banska uprava in mestna občina sploh nimata pravice določati maksimalnih cen, ki so bili peki obsojeni zaradi njih prekoračenja.

Tudi danes je stalo pri okrajnem sodišču ljubljanskem pred sodnikom g. Janikom Müllerjem 6 ljubljanskih prekaževalcev, ki jih je policija prijavila sodišču, da so prekoračili pri prodaji svežega in prekajenega svinjskega mesa določene cene.

Prijava policijske uprave namreč trdi, da so v začetku meseca oktobra prodajali obtoženci pršut na tukajšnjem živalskem trgu po pretirano visokih cenah, tako da ni znal njih čisti dobiček le do največ dovoljenih 25%, temveč celo 36%.

Zastopnik policijske direktije je zaradi točne ugotovitve dobička pri pršutu izvedel v mestni klavnic poskusno tehtanje, pri katerem je skupno s uradnim živinodarstvom in podravstvom mestne klavnice g. Riglerjem sestavil točno kalkulacijo, ki je bila povod prijave okrajnemu sodišču.

Nabavne cene zaklanj in očističnih pre-

šičev so bile koncem septembra od Din 10.50 do Din 12.— za 1 kg. V tej ceni so že tudi vračunani stroški za klavnično in poslovni davek, katerega plača vedno prodajalec. Nakupna cena poskusnega prešiča je znašala 11.50 Din, da znesu pri težini 56 kg + 4 kg glava in 1.50 kg nože, torej pri skupni težini 61.50 kg Din 707.25, a po cenah, kakor so tedaj prekaževalci prodajali meso, bi dobil prekaževalec za tega prešiča 1129.55 Din.

Prijava nadalje trdi, da etane nasoljevalnica pri 1 prešiču mesečno okrog 5 Din, hladilnica 10 Din, plača pomočniku pri srednjem prometu na dan 15 Din, hrana in stanovanje vajenca 5 Din, pristojbina za stojnico 3 Din, vzdrževanje konja za 1 prešiča 10 Din, obraba voza 3 Din, obraba perila 5 Din, obraba orožja 2 Din, osušenje za cca. 15% ali 5.25 kg po Din 11.50 znaša 60.37 Din, sol pa stane 3.93 Din. Skupno torej bi imel prekaževalec le 829.55 Din izdatkov ter tako pri 1 prešiču 300 Din ali 36% čistega dobička.

Pri današnji razpravi je zagovornik g. dr. France Lokar predlagal, naj se razprava preloži za 14 dni, da mesarji lahko zavamejo stališče napram kalkulaciji. Obtoženci, ki so jim bili pozivi dostavljene šele 6. t. m., prijave meso smatrali za tako resno, kakor je v resnici, ker se čutiljo v polni pravici in zato niso pripravili točnih in podrobnih kalkulacij. Zagovornik je svoj predlog utemeljeval s tem, da je v prijavi več pogrešnih trditve in je zato predlagal zaslišanje raznih prič ter razen uradnega izvedenca podravstvenega g. Riglerja tudi še izvedence iz mesarskih krogov. V prijavi je namreč računjena cena, ki je bila v septembru, morala bi biti pa računjena cena prešičev, kakoršno so sanje plačevali prekaževalci v mesecu juniju. Ko namreč mesar kupi prešiča, ga nasoli in meso je že v sol vsaj 6 tednov, nato meso prekadi in dokler ga prodaja, traja gotovo tudi še 14 dni. Na ta način dobil mesar za prešiča izdani denar nazaj v najugodnejšem primeru šele čez dva meseca in mora zato vračunati tudi obresti za vložen denar. Razen tega se je po navedbi mesarjev cena

Monumentalno filmsko vedomelo v nemškem jeziku režiserja

TURŽANSKEGA

Usoda nesrečnega sina cesarja Napoleona Velikega. Lutka v rokah avstrijskega kancelarja Metternicha. Večne sanje o nekdanji slavi in moči. Beg iz zlate kletke in grandiozna vizija bitke pri Wagramu!

Vojvoda Reichstadtski

V glavnih vlogah:

WALTER EDHOFER — LIEN DEYERS — EUGEN KLÖPFER — ALFRED ABEL

Premiera ob 4., 1/4 8. in 9 1/4 zvečer. — Abonma 9.

Najnovejši Foxov tehnik

Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Dnevne vesti

— **Tujski promet na Gornjem Jadranu.** Na Gornjem Jadranu se tujski promet zelo lepo razvija. Je lani je v primeri s predlanskim in l. 1927 občutno nazadovale. Leta 1925 je posetilo Gornji Jadran 5888 inozemskih letoviščarjev, naslednjega leta 16.716, l. 1927 pa že 30.185; leta 1928 je padlo število inozemskih letoviščarjev na 24.530, predlanskim je poskočilo zopet na 27.914, lani je pa zopet padlo na 22.959. Podatkov o letošnjem posetu še ni.

— **Prepovedana knjiga.** Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in razširjati v naši državi ilustrirano knjigo »Reparationsfibel«, ki je izšla v Hamburgu.

— **Živalske kužne bolezni v dravski banovini.** 10. t. m. je bila v dravski banovini svinjska kuga na 27 dvorcih, svinjska rdečica na 12, steklina na 3, perutninska kolera na 2, suštevica na 1, gnolba čebelnih zalege pa v 12 panjih.

— **Oddaja zgradbe stražnice v Delnicah** se bo vršila potom ofrtalne Meitacije dne 2. decembra pri inženjerskem oddelku komande savske divizijske oblasti v Zagrebu. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— **Želodec Zagreba.** Po podatkih trošarskega urada v Zagrebu so v prvih 10 mesecih t. l. v Zagrebu zaklali 16.000 glav rogatega živine, 54.000 telet, 71.000 svinj, do 30 kg, 64.000 preko 30 kg, 17.000 drobnice in 274 konj. Potrošnja goveje živine je v primeri s predlanskim in lanskim letom zelo padla, nekoliko več so Zagrebčani porabili svinjine. V Zagreb so uvozili posušene mesa in slanine 932.000 kg, masti 271.000, svežega mesa 118.000, mesnih odpadkov 47.000 kg. Tudi potrošnja telet živini je zelo nazadovale. Zagrebčani so letos v prvih 10 mesecih popili 86.000 hl vina in mošta, okrog 37.000 hl piva, 4000 hl rumca, žganja in likerjev in okrog 3 milijona steklenic brezalkoholnih pijač. Konzum pijač pa ni nazadovale.

— **Dobave.** Strojni oddelki direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20 t. m. ponudbe glede dobave 12 komadov kavčikov - ocvrti; do 26. t. m. pa glede dobave 65.000 komadov zatičakov. Pogoji so na vpogled pri istem oddelku. — **Prometno - komercialni oddelki direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema** do 25. t. m. ponudbe glede dobave 210 komadov kožuhov. — **Direktorija državnega rudnika Velenje sprejema** do 16. t. m. ponudbe glede dobave električnega števca. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantno na vpogled.

— **Smrt polkovnika Wücka.** V Gradcu je umrl v starosti 74 let vpokojeni polkovnik Adolf Wüick, ki je leta 1893 služil kot stotnik pri 27. graškem pešpolku tudi v Ljubljani, kjer je postal major.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestanovitno deževno vreme, kakršno je bilo tudi včeraj po vseh krajih naše države. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Skopju 14,3, v Ljubljani 12, v Mariboru 11,3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756,6, temperatura je znašala 5,2.

— **Nepoštena blaginčarka pod ključem.** Iz Zagreba je pobežala pred dvema mesecema blaginčarka Estera Zibar, ki je poneverila nad 300.000 Din. Ves čas se je potikala po Sloveniji, v petek jo je srečala blizu Maribora orožniška patrulja in jo aretirala. Priznala je, da je poneverjala denar že od l. 1926, ko je pa zaslišala, da so ji prišli na sled, je pobežala. Izročili so jo sodišču.

— **Tihotapec zaklal tihotapca.** Ahmed Musić in Smil Erlovič, težaka iz Oparca v Bosni, sta že dolgo kuhala zganje in ga tihotapila. Oblasti so vedele za to, pa ju niso mogle zasačiti pri tihotapstvu. V torek zvečer je Ahmed pripravil pletenko zganja in ga dal Smilju, da bi ga prodal. Smil je odnesel zganje v Prijedor, kjer so ga pa zasačili in mu zganje zaplenili. Doma je povedal Ahmedu, kaj se mu je zgodilo, Ahmed mu pa ni verjel, temveč je mislil, da je zganje prodal in obdržal denar. Zato sta se sprla, Ahmed je vzel velik lovski nož in počakal Smilja na pragu, kjer ga je zabodel naravnost v srce. Truplo je odnesel v klet in zasadi mrtvemu tovarišu nož še enkrat v prsa, da bi oblasti mislile, da je padel sam na nož. Orožniki so Ahmeda aretirali in zločin je takoj priznal.

— **Tragedija dveh bratov.** Danes teden se je obelil v Plavni pri Novem Sadu posestnik Ivan Hemlinger. V smrt ga je pogl. težak gospodarski položaj. V torek zvečer se je pa obelil še njegov edini brat Josip.

— **Z bencinom se je polila in zgorela.** Včeraj zjutraj se je odigrala v Zagrebu pretresljiva tragedija. Soprog elektro-tehnik Ladislava Gissingerja Marija, stara šele 21 let, se je polila z bencinom, legla na divan in zažgala obleko na sebi. Ko je pa že gorela, je naenkrat zahrepenela po življenju, planila je k oknu in razbila z roko notranjo šipo. V naslednjem hipu je bila že vsa soba v plamenih, ker se je vnel še bencin v steklenici. Nastala je eksplozija, gost oblak dima in ognja je svignil skozi okno in vsa okolica se je stresla. Prihiteli so sosedje in gasilci, toda nesrečno ženo so našli že mrtvo in do kosti opečeno. Marija se je bila omožila z Gissingerjem iz ljubezni in živel sta v srečnem zakoncu. V smrt jo je poglala melanholija.

— **Tovarna J. Reich sprejema mehko in škrobino perilo** v najlepši izvršitev.

Iz Ljubljane

— **Pogreb g. Frana Goloba.** Včeraj ob 15. so prepeljali zemsko ostanke pokojnega tovarnarja g. Frana Goloba iz kapele pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu. Krsto je blagoslovil kanonik dr. Tomaž Klinar, nato je pa »Ljubljanski Zvon« zapel žalostno »Ušlihi« nase. Ko so izvenili zadnji akordi, se je začel pomikati žalni sprevod, v katerem so koralili višji gasilci, Sokoli z Viča v civilu, gasilci iz Gorji pri Bledu, pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, za krsto pa poleg sorodnikov številni predstavniki naših gospodarskih, kulturnih in nacionalnih ustanov. Žalni sprevod je krenil po Dunajski in Masarykovi cesti do železniškega vialukta, kjer so pevci zapeli »Blagor mus, od tu pa na pokopališče, kjer so prerano umrlega pokojnika položili v rodbinsko grobnico.

— **Odlična Američanka v Ljubljani.** Danes ob 13.45 se pripelje v Ljubljano miss Ith Henekine, pooblaščenka Rousseau instituta in International auxiliary language association iz Newyorka. Odlična dama prispe v Ljubljano, da stopi v stik z našimi esperantisti, glavni namen njenega potovanja je pa propagandnega značaja. Američanka namreč deluje na to, da bi se v šole uvedel esperanto kot obvezni učni predmet. V tej misli je že prepotovala Češkoslovaško, Nemčijo in Madžarsko, včeraj se je pa mudila v Zagrebu, odkoder se pripelje v Ljubljano. Na kolodvoru bo odlično damo pozdravil delegat UEA, nazvoči pa bodo tudi zastopniki ljubljanske esperantskega kluba. Zvečer bo Američanka predavala v Esperantskem klubu v Narodni kavarni.

— **Lepi ljubljanski Poldek** je danes srečal Abrahama. Koga mislimo? »Blago dušo« Poldekta Jaka. Pred 50 leti, na današnji dan je v Bohinjski Bistrici zagledal luč sveta ta pristi gorenjski fant, ki so mu rojence položili v zibel ljubzen do planin in prirode. Pod planinami na Jesenicah se je izučil trgovine, služil je v Kranju, 14 let pri Krisperju v Ljubljani in sedaj je že lepo vrsto let vodja magistratne trgovine z električnimi potrebščinami. Bil je pevec Merkurja, Glasbene Matice, vnet kegljač, izvrsten družabnik, ki ima v svoji hribi od Triglava širom Slovenije, da bi ga Poldek ne bil prelezal in prinesel svojim prijateljem in znancom planin, murk, rododendrov in enojljanov. Po vsej pravici so temu dobrodušnežu dali prijatelji priimek »blaga duša«. Naj jim ostane zdrav še dolgo, dolgo let!

— **Lep park bo med Tržaško in Groharjevo cesto** pred Jemčev hišo. Doslej je bil ta prostor prepuščen popolnoma sam sebi in so ga uporabljali le za električna transformator. Nedavno so pa tu zbežnirali podzemeljski transformator in bodo nadzemeljskega podrl, kar je v smislu regulacije tega prostora. Groharjevo in Tržaško cesto bo vezala ob Jemčevi hiši ležeča cesta, katero zdaj fundirajo z debelim kamenjem, ker je teren mehak.

— **Promet z motornimi vozili narašča** v mestu čedalje bolj in zato tudi konzum bencina, bencinskih črpalk na cestah je pa še malo. Te dni so postavili moderno bencinsko črpalko na Krekovem trgu pred Perdanovo trgovino, kjer je zlasti potrebna, ker je na Krekovem trgu avtomobusno postajališče. Železni bencinski rezervar je pod tratorjem ter so trator razkopali v dolžini več metrov, popravili ga pa še niso.

— **Esperantisti, udeležite se polnoštevno današnjega sestanka** v Narodni kavarni. Vašen obisk iz Ženove.

— **Na Tržaški cesti betonirajo** prepotrebne požiralnike za cestno kanalizacijo. V spodnjem delu proti Glincam so ob tej cesti hodniki ob deževju skoraj neprehodni zaradi blata in luž. Lani so cestnišče zgradili s tramvajskim tirom, hodniki pa so ostali kakoršni so bili ter so zdaj precenj. niže od cestnišča in se voda ustavlja na njih, ki se steka tudi s ceste. Tudi občestni jarki še niso urejeni. Morda bodo zdaj dokončali vsaj najnujnejša dela.

— **»Preiskava« na šentjakobskem gledališkem odru.** V soboto ob 20 uprizori šentjakobski gledališki oder Alsbere-Hessejevo »Preiskavo« v režiji g. Karusa. Ta izredno napeta igra je zajeta iz sodobnih ljudskih problemov in hoče dokazovati, kolikokrat so sodne preiskave na napačnih sledih. »Preiskava« je vzbudila v vseh nemških krogih, tako gledaliških kakor tudi justičnih, ogromno zanimanje. Sodnega svetnika dr. Bienerta bo igral naš najboljši igralec g. Milan Košak, obtožena Bernita pa Škerlj. Dalje nastopita po daljšem presledku priznana igralca g. Petrovič in Klemenčič. Ostale vloge so v rokah g. Koščakove, g. Pirčeve, Kramarjeve, Petričeve in Gorupove od g. pa nastopijo Gaidovec, Moser, Lavrič, Karus in drugi. Ker vlada za premijero veliko zanimanje, naj si občinstvo nabavi vstopnice že v predprodaji. Rezervirane vstopnice je treba brezpogojno dvigniti vsaj pol ure pred predstavo pri dnevnih blagajni. Igra se v nedeljo ponovi.

— **Sočani in prijatelji,** ako hočete preživeti lep, prijeten in zabaven večer, pridite v soboto 14. t. m. k Levu ob 8. zvečer k martinovanju. Na sporedu bo šaljivo predavanje tovar. Ivančiča, srčkani prizorčki našega malega Cicibančika, mlade kuharice, solospelvi, lov za gosjo, odojak itd. in še nekaj — kar še sami ne vemo. Vstopnine ni — zato pa pridite vsi! Vabi vas Prireditveni odesk »Sočec«.

— **Spored koncerta trboveljskega udrinskega pevskega zbora** je naslednji: E. Adamci: Pesem rudarskih otrok. Zabučale gore. Koroškim fantom. Ivan Grbec: Cliban je zaspal. E. Adamci: Jurjevanje. Večer. Pod zelenim oknom. Pastirji vi! Stanko Premrl: Rože za Marijo. Emil Adamič: Tru pure. Izpraševanica. Marij Kogoj: Mladinska. Jan Malit: Lastavica. Fran Marolt: Pase Janko. Emil Adamič: Kdo najlepše želi. Jakob Aljaž: Triglav. Zbor vodi učitelj g. Avgust Šušigoj. Besedilo vseh teh pesmi se dobi že v predprodaji v Matični knjigarni, kjer so na razpolago tudi vstopnice od 30 Din navzdol.

— **Ruplov koncert.** V okviru svojih glasbeno-prosvetnih večerov priredi Nar. železničarsko glasbeno društvo »Sloga« v sredo 18. t. m. vijolinski koncert našega priljubljenega virtuozja Karla Rupla v veliki dvorani kina Ljubljanskega dvora. Spored obsega skladbe Händla, Mozarta, Rimski-Korzakova, Ravela, Debussyja, Dawesa, Schuberta in Wienlavskega. Na ta velenjativni koncert opozarjamo že danes tako člane društva, kakor tudi javnost. Vstopnice po običajnih društvenih cenah 2 do 6 Din se bodo dobile od sobote 14. t. m. dalje v predprodaji v trafikci Puzelj na Miklošičevi cesti, palača Pokojniškega zavoda.

— **Drevi — nadaljevalni plesni tečaj** — Jenkove šole v Kazini ob 20. 598n

— **Vsakoletni sestanek Zveze bivših salezijanskih gojencev in oratorijancev** se vrši na Rakovniku v nedeljo 15. t. m. ob 9. dopoldne. Vsi vabljeni! 597n

— **Danes pleane vaje** trgovskih nameštencev LPNJ v veliki dvorani hotela Union. Igra Negode-Jazz. Začetniki točno. 105L

— **Pleane vaje diplomiranih tehnikov** se vrše vsak petek ob 20. v dvorani Tirovskega doma.

— **Opozarjamo članice »ženskega kretca«** in prijateljice našega gibanja, da sestanejo, ki se vrši drevi ob 18. v šelenburgovi ulici 7-II. — Odbor.

— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Drevi ob 20. važna vaja vsega mešanega zbora.

— **Kolezarska sekcija ASK Primorja** vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vrši jutri 13. t. m. ob 20. uri v prostorih pri Mikliču. Dnevni red: 1.) Nagovor načelnika. 2.) Poročilo tajnika. 3.) Poročilo blaginčarja. 4.) Volitev novega odbora. 5.) Razno. Zaradi važnosti se je na delati čim večje udeležbe.

— **Tovarišice!** V petek 13. novembra se vrši prva pevka vaja ženskega akad. pevkega zbora in sicer ob 7. uri zvečer v balkonski dvorani na univerzi. Novinke dobrodošle! — Tajnica.

— **Zveza gospodinjstkih pomočnic** na znanja, da se v nedeljo 15. t. m. prične pouk v širvanju in da je izšla št. 8 lista »Gospodinjstka pomočnice«.

— **Dve nesreči.** Davi sta se v mestu pripetili dve manjši nesreči. V kurilnici državnih železnic je padel ključavničarju Jožetu Hvasiti železen drog na glavo in ga nekoliko poškodoval. — V šiški je pri Keršičevi gostilni padla s tramvaja služkinja Ivanka Vojte in se nekoliko poškodovala na glavi. Oba ponesrečenca so prepeljali v bolnico.

— **15.260 bolnikov** je bilo letos do včeraj sprejetih v ljubljansko bolnico. V bolnici je letos stalno okrog 600 do 700 bolnikov. Kirurški in otroški oddelki v bolnici še vedno preurejajo in zato na oba oddelka sprejemajo samo omejeno število bolnikov.

— **Ljubljanski zimsko - sportni podsavez** ima v petek 13. novembra v danski sobi kavarne Emona zelo važno sejo, ter so naproseni vsi odborniki, da se je polnoštevno udeležijo. — Smuk. — Tajnik I.

— **Popravek.** Z ozirom na dopis, ki ste ga priobčili v svojem listu dne 6. novembra t. l. št. 253, na strani 3, v 2 stolpcu pod zglavljem iz Ljubljane in pod na-

slovom »Sentviška tramvajska proga«. Vas prosimo, sklicujoč se na št. 26 zakona o tisku, da priobčite sledečo popravko: Ni res, da zahtevam za svojo pritično hišo Din 300.000, res je le, da doslej od SMD sploh še ni prišel nihče do mene radi odstopa prostora ali sezidanja nove hiše. Ni še v stavbni črti, da mi SMD doslej radi odstopa prostora ali prestavitve moje hiše se ni stavila sploh nikake ponudbe, vsi česar tudi sam še nisem prišel v položaj, da bi zavzel radi prestavitve hiše in odstopa zemljišča napram SMD kako stališče. Torej tudi ne more biti res, da ne bi hotel »na to uho« nič slišati. — Kremžar Ivan, posestnik.

Besedo imajo naši čitatelji

Še enkrat most na Prulah

Pritožbi Prulčanov zaradi mostu se sosedje naknadno pridružujemo. Najbolj vedo avtomobilisti in vozniki, kako nevarna lahko postane vožnja čez prulski most. Eden podpisanih je bil priča, ko je zvečer pripeljal avtomobil iz Trnovskega pristani na most in ko je moral z vso silo uporabiti zavore, da se ni zaletel v polno naložen voz. Konji so se bali luči in ni dosti manjkalo, da se že takrat ni zgodila večja nesreča. Le hladnokrvnosti avtomobilista in voznika se je zahvaliti, da ni bilo žrtev. Avtomobilist je moral uginiti luč in v temi voziti nazaj na cestišče.

Mestna občina naj razpiše ogled na licu mesta. Ogled naj se izvrši zvečer. Komisija naj sedi v kočiji, ki naj pelje po prulskem mostu. Po Trnovskem pristanu pa naj pripelje avtomobil s srednjo brzino. Če komisija od te preizkušnje ne bo dobila prave slike, pa naj gospodje presedejo v avto, ki naj zapelje nazaj na cestišče. Stavimo, da bo komisija po taki preizkušnji takoj odredila zgradbo novega mostu.

Trnovčani.

Še enkrat transformator

Iskreno se zahvaljujemo mestni občini, da je ugodila želji posestnikov in davkoplačevalcev na križišču Tržaške, Blewelske in Groharjeve ceste ter pogreznila transformator. Nihče se še do sedaj ni obregnil ob trafiko, katere lastniki vsako priložnost zaslužijo in eksistenco. Tem bolj čuden je onemogel izpad pisca v sobotnem »Slov. Narodcu«, ki jasno kaže, da sam urdeva, da baraka, v kateri je trafika, ne spada več na sredo trga. Hvalošni smo mu za opozoritev in se pridružujemo njegovemu mnenju in toliko, da predlagamo, da se baraka premesti in postavi n. pr. poleg že stoječe barake na Rimski cesti ali pa namesti v kiosku, ki že stoji na Borštnikovem trgu. Baraka ni nikjer v opešavju, še posebno pa ne, če bo stala popolnoma osamljena.

Kljub srditim protestom se bo trg vendarle končno očistil nesnage in uredil. Vemo, da marsikomu ne gre v glavo, da bo transformator čez noč izginil. — Tudi ni bilo nikdar govora o kakem vrtu k novi stavbi, kar je sploh nesmiselno, pač pa je bil projektiran park, ki pa brez škode odpade, ker se je priključila še Askerjeva cesta in bi bil park premajhen. Zadoštevajo bo, če občina prostor očisti in posuje s peskom ter s tem prihrani mnogo stroškov. Pisec je park najbrž identičen z vrtom, zato govori o njem. Pobožna želja, da bi mestna občina zgradila na istem križišču, kjer je z velikimi stroški podrla eno zgradbo, drugo na uslugo trafiki, je več kot iluzorna. Čakalnica za tramvaj je tu prav tako malo potrebna, kot na kateremkoli drugem postajališču, kajti ne gradi se čakalnica zaradi križišča cest in trafik, temveč tam, kjer je treba prestopati in čakati na zvezo, kot n. pr. pred Evropo, pošto, magistratom, in še tam bi bila promet v napotje. Po mnenju pisca bi bilo potem takem sploh na vsakem tramvajskem postajališču treba zgraditi čakalnico, ker na vsakem postajališču čakajo ljudje na tramvaj. Videti je, da bo ta »vox populi« težko pogrešal nedovoljene obiske pasantov okrog transformatorja in si želi zgradbe še za kake druge javne namene, kot pravi. Ob koncu bi še omenili, da je evidentno, da bodo imeli posestniki in davkoplačevalci okrog tega trga malo več besede kot pa morda kdo, ki stanuje na Borštnikovem trgu ali pa celo na Gradu in hoče tu imeti besedo. Meščan.

— **»Hrepenenje«** na veleselju. Pišejo nam: Ob Lattermannovem dvoredu hrepeni že od pomladi pred vrati paviljona, v katerem je bila spomladaj umetnostna razstava, kamnit kiparski izdelek našega priznanega kiparja — da bi ga spravili kamor spada. Umetnina baže prikazuje hrepenenje ali upanje, vendar človek ne razume zakaj mora stati baš na veleseljskišču in pred vrati paviljona, čeprav ve, da pri nas profaniramo umetnost še na drugačne načine. Zdi se, da zaradi takšne malomarnosti trpi precej ugled naše umetnosti, pa tudi splošen ugled, saj je čudno, če najprej proglasimo neki predmet za umetnino, potem ga pa izstavimo ali zapostavimo kot v javno ponižanje na cesti ali za plot med koprive.

— **Celovška cesta** je te dni v mestu primer kakšne ne smejo biti mestne ceste.

Deževje jo je razmehčalo, vozila pa raztrgala kot granate. Cestar je postrgal blato v občestne jarke in kupom gramoza, voda se ne more odtekati, nakupičeno bla-

to in gramoz pa ovirata voznike pri izogibanju. Vse bi bilo na najlepši način popravljeno, če bi blato zvozili kamor spada, z gramozom pa posuli zanemarjeno cestišče.

— **Pasanti Glinske ulice** ugrabljejo še vedno, kdaj se bodo zjasnila vremena in ali bodo doživeli blagodatne cestne kanalizacije. Kanalizacijska dela so menda že gotova, če pa še niso, bi bilo že zaradi mestnega ugleda nujno potrebno, da bi cestišče vsaj nekoliko zravnilo in naredilo cestne odtoke. Mislimo pa, da mora zdravje ljudi tudi nekaj pomeniti ter se ta prometni nedostatek ne more opravičevati s počasnostjo upravnega aparata.

KOLINSKA
TVORNICA KOKIJE
LJUBLJANA.

Okusna in zdrava
je
Kolinska kava!

Čudna šala

70 letna starka Vincenza Giallacardi v Rimu je hotela še pred smrtjo videti, kaj bodo počeli njeni sorodniki, prijatelji in znanci, ko pridejo na vernih duš dan na njen grob. Zato si je dala napraviti na pokopališču lep grob, pokrila ga je s cvetjem in priglžala na njem sveče. Na marmornato ploščo nad grobom je dala vklesati svoj kratek življenjepis, v katerem so bile omenjene zlasti vse njene dobre lastnosti, sredi življenjepisa je bila pa njena slika.

Ko so svoji in znanci prišli na pokopališče, so se zelo začudili, da je starka že pokopana. Toda, kakor je pač navada, niso posebno hudo žalovali, pač so pa zmolili na njenem grobu nekaj očenašev. Ko so odhajali, so pa naenkrat zagledali smehljajočo se starko, ki jim je dejala: »Zdrava sem in upam, da dočakam 100 let. Hotela sem samo videti, kaj boste počeli po moji smrti in zato sem si dovolila to šalo.«

Z netopirji na komarje

V okolici San Antonia v državi Texas imajo več farm, kjer se je bilo pojavilo mnogo komarjev in mušic. Dokler je bilo v teh krajih mnogo netopirjev, so imeli ljudje, pa tudi živali pred komarji in mušicami mir. Ko so pa netopirji deloma iztrežili, deloma so pa izumrli sami, so začeli komarji nadlegovati ljudi in kmalu se je razširila malarija posebno med otroci. Dr. Campbell se je začel zanimati za ta pojav in ugotovil je, da se hranijo netopirji večinoma s komarji, ki jih poje vsak v eni noči najmanj 500. Zato priporoča dr. Campbell, naj v krajih, kjer je mnogo komarjev, goje netopirje in jim postavljajo tako zvane netopirske stolpe, v katerih lahko gnezdiijo. To so nekakšni dimnikji, zgornj zaprti, ob straneh imajo pa odprtine, da lahko pridejo netopirji v notranjost, kjer imajo na razpolago dovolj poličic, na katerih gnezdiijo. V enem netopirskem stolpu lahko gnezdi do pol milijona netopirjev.

Američane so začeli posnemati v tem pogledu Nemci, ki hočejo iztrebiti v nekaterih krajih komarje. Zgradili so že dva netopirska stolpa, enega pri opazovalni ptičji stanici v Rapperwirthu blizu Karlsruhea, drugega pa ob Hengsteymskem jezeru na Westfalskem. Stolpa se pa še nista obnesla, ker sta še malo obljudena.

Bahač.

— Šepaš? Si si ranil nogo?
— Da, pred 14 dnevi mi je padla na nogo denarnica.

Emile Gaberšak:

Vampirji v lememesta

Roman

Da, bil je lopov, toda imel jo je v rokah in če bi hotel, bi jo lahko za vedno uničil.

Toda Diana ni obupala. Začela je takoj razmišljati, kako bi si pomagala iz zagate. Po dolgem razmišljanju je pa prišla do spoznanja, da ji ne preostaja nič drugega nego obrniti se na Norberta. To se je sicer upiralo njenemu ponosu, toda drugače si ni znala pomagati.

Namesto da bi nadaljevala svoj izprehod, je odšla takoj k vdovi Rouleau in naročila njeni hčerki, naj poišče Norberta in mu pove, da ga nujno prosi, naj pride k vratom saubourškega parka, kjer ga bo čakala, kajti to je za oba vršenje življenja ali smrti.

Ko se je približala ura sestanka, ji je začelo srce močno utripati in težke misli so ji rojile po glavi.

Ali pride Norbert na sestanek? Ali se posreči vdovini hčerki priti do njega? Kaj pa je odgovor? ... Vojvoda de Champdoce je bil že pet dni v zemlji in Diana je slišala nekje, da se namerava Norbert z ženo preseliti v Pariz.

Ta čas se je bilo zmrznilo in sluge so prinesli v salon luči.

Diana je odšla skrivaj z doma in hitela v park.

Norbert jo je že čakal.

Čim jo je zagledal, ga je prisilila neka čudna notranja sila, da ji je stopil naproti, toda naenkrat je nepremično obstal.

— Poslali ste pome, gospodična? — je vprašal s hripavim glasom.

— Da, gospod vojvoda.

Pri naslovu »vojvoda«, izgovorjenem brez pomisleka, sta se oba zdržnila. Za ta naslov se je moral Norbert zahvaliti smrti svojega očeta. Ker je hotela Diana postati vojvodinja, je moral vojvoda de Champdoce umreti.

Prva je premagala ostoplost in začela praviti Norbertu o nesramnih Daumanovih zahtevah in grožnjah. Misli je, da bo tudi Norbert ogorčen. Toda mladi vojvoda je ostal miren.

— Bodite brez skrbi, sam se pomem na Daumana, — je dejal samozavestno.

Zdelo se je, da hoče oditi; stopila je predenj in mu zastavila pot.

— Zapustiti me hočete kar tako, brez najmanjše tolažbe? — je dejala otožno.

— Kaj bi vam mogel reči, gospodična, kaj more biti med nama skupnega? Umirajoč mi je oče vse odpustil... tudi jaz vam odpustim. Zbogom!

— Pa zbogom, Norbert! Nikoli več se ne bova videla. Omožim se, morda ste že slišali kaj o tem. Kaj sem se mogla upirati volji rodbine? Sicer pa, čemu neki bi se upirala?

Obmolnila je, kakor bi omagovala pod težo neizmerne bridkosti, pogledala mu je naravnost v oči in zašepetala:

— Še enkrat zbogom! ... Pomnite, da nihče ne želi tako vroče, kakor jaz, da bi bili srečni!

— Srečni! — je vzkliknil Norbert. — Jaz! Kaj je to mogoče? Ali morete biti srečni vi? Ah, povejte mi, kaj stori, da prebolim ta udarec! Kaj ne veste, da sem sanjal o srečnem življenju z vami, o življenju, ki mi bo lebdelo pred očmi, pa če bi živel še tisoč let. Kaj ne veste...

Obmolnil je, kakor bi se bil ustrašil misli, ki jo je hotel izgovoriti. Kar se je naglo obrnil in zbežal.

Diana so od radosti zažarele oči. Ta sestanek, ki se je bala, da jo bo razburil, ni niti najmanj vplival na njo.

— Ne ljubim ga več! — je mrmrala sama pri sebi, on me pa še nikoli ni ljubil tako kakor zdaj. Osveta bo torej lahka.

Drugi dan je zvesti Champdocov služabnik Jean ustavil Diana na povratku z izprehoda in ji izročil dokaj velik zavojček. Odvila ga je. Poleg dveh pisem, ki ju je imel Dauman, je bila v njem vsa njena korespondenca z Norbertom, nad sto pisem, večinoma dolgih in zelo zelo kompromitirujočih.

Prvi hip je hotela vsa pisma sežgati in že je imela v ta namen priprano svečo. Toda premislila si je in spravila vse skupaj v predalček, kjer je že imela Norbertova pisma.

— Kdo ve, morda mi pa pridejo še prav, — je zamrmrala.

Da, usoda je hotela, da so prišla vsa ta pisma še prav — toda proti Diana.

Norberta je stalo šestdeset tisoč frankov, da je dobil od Daumana njegove »garancije«. Poleg tega mu je moral izplačati dvajset tisoč frankov za zadolžnice, ki mu jih je bil podpisal.

Ta denar skupaj z znanimi prihranki je pomenil za Daumana čedno premoženje, ki je hotel z njim zapustiti Bivron in preseliti se v Pariz, da bi mogel uspešneje in plodonosneje uveljaviti svoje sposobnosti.

Cez teden dni je torej presenetila javnost vest, da je Dauman izginil, z njim pa tudi bujna Françoise.

Norbert je odpotoval s svojo ženo naravnost v Pariz in monsieur de Puy-mandour je pravil povsod, da se njegova hči ne bo tako kmalu pokazala v palači Champdoce.

Diana je dihala torej lažje. Zdj se je lahko bavila s svojo močitvijo.

Octave je bil do ušes zaljubljen. Diana je bila ponosna na svojo zapeljivost in še nikoli ni igrala nobena igralka ljubavne komedije tako spretno in kaketno kakor ona.

Na dan svoje poroke je kar žarela od zadovoljstva. Toda zadovoljna je bila samo na videz. Cutila je, da jo opazuje. Ko je stopala po priloži iz cerkve skozi gost špalir kmetov, je opazila mnogo škodoželjnih pogledov.

Tudi Diana je bila zelo razburjena. Ta prigoda ji je bila v svarilo. Kazala ji je obseg nevarnosti, ki ji je pretila vsak dan.

Gospa de Mussidan je gojila samo eno željo: čim prej zapustiti Bivron. In želja se ji je izpolnila še predno je pričakovala. Na pomoč ji je priskočilo naključje, kar se v človeškem življenju tako rado zgodi.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zatiranje vere v Rusiji

Če pojde tako naprej, ne bo čez 10 let v Rusiji nobenih zunanjih znakov žive veroizpovedi

Jan Vymlatil je napisal za »Lidove Noviny« članek o zatiranju vere v sovjetski Rusiji. Na moskovskem magistratu, pravi, je napisal: »Vera je opij za ljudstvo«. V ukrajinskem jeziku je to napisano nad vrati staroslavnega, vsem Rusom skozi stoletja svetega samostana Lavre v Kijevu, iz katerega so napravili narodopisni muzej, deloma pa protiverski muzej, posmehujoč se tako vsemu, kar je bilo v Rusiji še pred 15 leti nedotakljivo. Enaka usoda je zadelala tudi druge ruske cerkve in samostane. Tudi v Moskvi so izpremenili samostan na Stranski ploščadi v protiverski muzej, kamor prihajajo neštete ekskurzije delavcev, kmetov in inteligentov v spremstvu zgovornih brezvercev, ki razlagajo ljudstvu ne samo razvoj verstva, njegov vpliv na človeško družbo in državo, njegovo žalostno in suženjsko vlogo med vojno itd., temveč kažejo posetnikom neposredno in nazorno resničnost svojih zasmehujočih trditvev na razstavljenih ostankih svetnikov, nekoč čudodelnih, zdaj pa brez vsakega učinka, kakor ostanki katerega koli drugega smrtnika.

Tu črpa ljudstvo neposredno iz vira zaničevanje vere, one vere, ki so mu jo nekoč nudili in v kateri so ga suževali. Tu se pripravljajo tla za zapiranje drugih cerkva in če pojde tako naprej, ne bo čez 10 let v Rusiji nobenih zunanjih znakov žive veroizpovedi. Cerkev ne zapirajo z državno oblastjo, temveč po sklepu ljudstva, faranov. Država potem samo pride, prevzame vse cerkvene predmete po že davno sestavljenem inventarju, resnično dragocene umetnine ali zgodovinsko važni predmeti pridejo v muzeje, drugo pa se porabi kakor pač nanese. Poslopje ostane prazno, dokler se ne pokaže potreba porabiti ga za muzej, knjižnico, delavnico ali karkoli že. Zgodovinsko ali umetniško nevažna cerkvena poslopja podirajo, če je treba, nasprotno pa umetniške stvari renovirajo, seveda v kolikor zmore državna blagajna.

Učinkovit pomočnik pri širjenju protiverskega pokreta je šola, kjer se »protiverstvo« naravnost poučuje. V roke mi je prišla učna knjiga o tem predmetu. Iz nje se seznanjamo z obseznimi izvlečki iz sv. pisma starega in novega zakona, s temelji Kristusovih, Budinih, Mohamedovih in Mojzesovih nauk, toda tem izvlečkom sledi vedno obsežno pojasnilo z brezverskega in razumskega stališča. In ker cerkev nima niti najmanjše možnosti reagirati na ta pouk, dorašča v Rusiji novo pokolenje, pokolenje brezbožnikov, ki jih nihče ne bo mogel vrniti stari veri, tudi če bi bila dana prilika.

Govoril sem o tem z akademsko izobraženo damo nekomunistko. Svoje otroke, mi je pravila, sem skušala sicer vzgojiti versko, vendar se pa ne bodo z dušo nikoli približali onemu bogu, ki ga molim jaz in pri katerem najdem uteho v svojih skrbih; ne, mojih otrok nikoli ne obsije veličastvo vsemogočnega, kakor se je dogajalo meni, ko sem

v mladih letih hodila v cerkev. Moji otroci, novo pokolenje, je nadaljevala, tudi ono ima svojo vero, marksizem, komunizem, tudi ono ima svoje svetnike, Marxa, Lenina, Lunačarskega; v njih vidi svoj ideal, v njihovih naukih išče one utehe, ki smo jo mi nahajali v naši veri. Zares tako daleč je prišlo nadomoma, proti pričakovanju, liki nenadoma vihra je prišlo vse to in odpiralo vse staro. Stari ne razumejo mladih, mladi ne starih. Tako je nas življenje razdvojilo.

Vzdrževanje cerkva in duhovščine, kolikor sploh še deluje, je prevajeno v celoti na ramena vernikov in ni čuda, da sta i cerkev i pop enako siromašna, obubožana. Dohodkov od cerkvenih opravil je malo, odpadli so skoraj krsti in poroke, ker zastajajo, da se človek zaregistira v uradu, pogrebi pa se vrše brez popa. Večina ljudi nima odveč niti za žive, kaj šele za mrtve. In tako življenje ruskega duhovnika res ni zavidanja vredno, navezan je večinoma na milodare, podporo vernikov in svoje lastno delo, bodisi duševno ali telesno. Nedejla je v Rusiji splošno odpadla. Nedejla ni božji dan, ni sedmi dan počitka. Uvedli so tako zvano petndnevko, to je štiri dni dela, peti dan je pa za počitek, izprehodni dan. Vsi cerkveni prazniki so odpravljeni, dela se in kdor bi zaradi njihovega posvečevanja ne prišel na delo, bi utegnil čutili zelo neprijetne posledice. Najmanj kar ga lahko doleti, je, da ga zapišejo na črno tovarniško desko in proglasi za nazadnjaka. Vendar pa po kmeth nedelje in praznike še vedno posvečujejo in se za proteste sovražnega tabora ne zmenijo dosti, čeprav so že glasovali za to, da se cerkve zapro. Najbolje se steče to na edino priložnost ko se človek lahko dobro najde in popije več samogonke, katerim dobrotam se niti duša najzagriženejšega ruskega brezbožnika ne more upirati. Po mestih, kjer se čez dan dela, praznuje večina rodbin božič na tihem z boljšim obedom in spomini.

V Rusiji ni osredotočeno družabno življenje v kavarnah in gostilnah, temveč po stari navadi v rodbinah. Če ste znanec, lahko pridete tudi ob 11. zvečer, kajti razid je navadno ob 12. Domachi torej ne nadlegujete. V rodbini, kjer sem bil vsak večer doma, se je zbirala po izobrazbi, družabnem položaju in političnem prepričanju mešana družba. Spoštovanje gostoljubnosti ni nikoli dovolilo, da bi nastali resnejši spori, to bi bila netaktnost. Kdor bi kaj takega izval, bi ga doletela kazen vse družbe, soglasna, tiha izključitev iz nje, največja sramota v Rusiji. In tako smo govorili nekega večera tudi o veri in verstvu. In pripovedovala je mlada, lepa gospa, vneta komunistka in brezverka: — Ne verujem v nobeno vero, ne verujem v nobenega boga, kakor ga predstavlja cerkev. Vendar me pa problem verstva zelo zanima. — Dovolite, Marja Ivanovna — se oglasi sogost — tudi jaz sem vašega mnenja. Toda kaj se mi je

nekoč pripetilo! V hramu Krista Odršenika, o Veliki noči je imel pridigo mitropolit, znamenit govornik. Šlo je nas več poslušat njegovo pridigo. Vzdržali smo do konca in ko smo odhajali iz cerkve, smo se spogledovali kakor omamljeni, kakor izpremenjeni. In če bi ne bilo tega resničnega življenja, kakršno živimo zdaj, če bi ne bilo okolja, ki zabriše vtis, smo si dejali vsi, bi postali verni. — Zanimivo, — je pripomnila Marja Ivanovna zamišljeno — ali je pa možno tudi zdaj poslušati kje pridigo? Tudi jaz bi bila rada enkrat v življenju omamljena s tem mamilom. Sicer pa, vrag vedi, kje je resnica.

Družba je po teh besedah obmolnila, pozorna gospodinja pa je bila že nacelela drugo stran.

Besede Marje Ivanovne so se mi vtisnile v spomin, često se jih spominjam in rad se zamislim nad zagotetko. Ali je zares na vekomaj zatoniло solnce za zlatimi kupolami štiri in štiridesetih moskovskih hramov, ali so res za vedno utihnili v njihovih zvonikih zdaj zapravoršeni in s pajčevinami prepreženi zvonovi in zvončki? Ali ne zapoje še enkrat k velikemu, slavnemu pomladnemu vstajanju?

Zločin blaznega moža

V soboto je bil aretiran v Parizu blazni morilec Marcel Siavy. S tem je bila končana grozna tragedija, ki je razburila vso francosko javnost. V sredo zvečer so našli v kraju Limay mrtvo ženo in sinčka Marcela Siavya. Oba sta bila zadavljena, sinček je imel zadrgnjen okrog vratu svilen šal, njegova mati pa ruto.

Policija je uveljavila preiskavo in kmalu je ugotovila, da je ženo in sinčka zadavil Marcel Siavy sam. Čakal je doma v spalnici in ko se je žena z mlajšim sinčkom vrnila, je planil na njo in zadavil njo, potem pa še sinčka. Po aretaciji je izjavil, da sam prav ne ve, kako je mogel umoriti ženo in sinčka. Pravil je, da ga že dolgo muči težka živčna bolezen. Prepeljali so ga v Pariz, kjer so ga zdravniki preiskali in ugotovili, da ga muči težka anemija možganov. Ker ni nobenega dvoma, da je zakrivil zločin v trenutku duševne zmedenosti, ga pošljejo v umobolnico.

Najboljše, najtrajnejše, zato vredenost!

SOKOLI DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMskem PAPIRJU!

Snežne čevlje in galoše
sprejema v popravilo
M. TREBAR, Ljubljana,
SV. PETRA CESTA ŠT. 6.

OCARINJENJE
vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi
RAJKO TURK
carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). — Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Trajno ondulacijo
na najmodernejšem aparatu, garantiran uspeh, ter barvanje las — izvršuje
damski salon „POLANC“
Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1

Predtiskana ročna dela za vse!
Stenski prti Din 7.—, Stenski prti rdeči ali modro obrobjeni Din 10.—, prtički od 1.— Din naprej, blazine, milje itd. Novi vzorci, čisti tisk, dobro blago.
Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela štrukelj
Vezenje zaves, perila, monogramov, entlanje, ažuriranje. »Breda« žepni robci komad Din 2.—, beli in barvasti batist žepni robci vezeni komad Din 6.—.

Mali oglasi
Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v smetih. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. Najmanjši oglas 5.—

MOTOR
350—500³, prednost B. S. A., Ariel, B. M. W., Norton, v dobrem stanju, kupi Marinc. Rogatec 11. 3153

BUKOVIN DESK
1 vagon 30—50 mm debeline, večinoma 4 m dolge, po nizki ceni proda Bizjak Luka, Jesenice, Cesta na Golico 6. 3152

FRIZERKA
prvovrstna manikerka, ki dela trajno in vodno ondulacijo, išče mesto v boljšem salonu, samo v Ljubljani. Ponudbe na naslov: Rezi: Kramberger, Brežice ob Savi. 3151

ŽIMO
za modroce in najcenejše do najfinjše po tovarniških cenah prodaja
RUDOLF SEVER,
Ljubljana, Marijin trg št. 2

NAMOČENA POLENOVKA
najboljše vrste, prama suška, sveži narezki, razne delikatese po zelo znižani ceni. — Vino črno in belo, priporočljivo osobito za bolnike, ter vedno sveže specerijske blago po konkurenčni ceni priporočila tvrdka: F. R. Kovačič, Miklošičeva cesta 32. Prepričajte se! 3154

Večja množina makulturnega papirja
naprodaj po zelo ugodni ceni
Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

URE POPRAVLJA
renovira — vedelno jamstvo — Fran Korošec, urar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 55/1, vhod Vidovalska cesta št. 1.

Klavirji!
pianini
Kupujte na obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Maticе
Alfonz Breznik
Aleksandrova cesta št. 7 (vokal Beethovne ulice). Najcenejša posojevalnica.

Najboljše violine
strune, citre, tamburice, kitare, telovadni rogovi ter sploh vse glasbeno orodje v velikanski izbiri.
ALFONZ BREZNIK,
zapriseženi strokovnjak
Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 7

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo
PREMOG
čomači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe
KOVAŠKI PREMOG vrst vseh
KOKS livarniški, plavžarski in plinski
BRIKETE
PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. v LJUBLJANI, Miklošičeva cesta št. 15/1.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)
Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valuti borznega naročila, predajni in kreditni vsake vrste, eskompt in likazo menic ter saka zila v tu- in inozemstvo sale - depozita itd. itd. itd.
Brzljavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040, 2457, 2848. Interurbna 2706, 2806.